„Archiwista Polski", nr 4 (68) 2012

Studia i materiały

Agnieszka Zawada (UMK) w artykule zatytułowanym "Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej przez polskie archiwa państwowe" omawia wyniki ankiet, jakie rozesłała do archiwów dwukrotnie: w 2011 r. oraz w styczniu 2012 r. Uzyskane odpowiedzi z 16 archiwów świadczą o tym, że 4 z nich skorzystały z dofinansowania z Unii Europejskiej: Archiwum Państwowe Dokumentacji Osobowej i Płacowej w Milanówku, Archiwum Państwowe w Szczecinie, Archiwum Państwowe m.st. Warszawy i Archiwum Państwowe w Koszalinie.

Hanna Staszewska (Archiwum Państwowe w Poznaniu) zastanawia się, "Czy komisje metodyczne są w archiwach potrzebne i dlaczego warto o tym rozmawiać?" (referat wygłoszony na V Zjeździe Członków i Sympatyków IFAR w Toruniu w 2011 r.). Komisje metodyczne, działające w archiwach od 1955 r. objęły swymi kompetencjami ogromny obszar działalności, związany przede wszystkim z opiniowaniem i zatwierdzaniem pomocy archiwalnych. Stan pomocy ewidencyjnych, za które od 55 lat odpowiadają komisje, jest wysoce niezadowalający, a obecnie procedura zatwierdzania inwentarzy trwa często dłużej niż samo jego opracowanie. Autorka dochodzi do wniosku, że w formule realizowanej od 1955 r. komisje nie są potrzebne w archiwach, a szansą na ewentualne usprawnienie ich prac jest opracowanie nowych przepisów o inwentarzu elektronicznym oraz system ZoSIA.

Z problemów archiwistyki cyfrowej

W dziale zaprezentowano dalszą część referatów wygłoszone na V Zjeździe członków i sympatyków Internetowego Forum Archiwalnego, które odbyło się we wrześniu 2011 r. na UMK w Toruniu:

- Monika Jędralska (NAC), "Automatyzacja w bibliotekach, automatyzacja w archiwach – czy te drugie zdążą ze zmianą?"
- Roman Kusyk (Archiwum Państwowe w Lublinie), "Wybrane prawne aspekty udostępniania materiałów archiwalnych w Interencie"
- Filip Kłębczyk (Politechnika Śląska), "Wykorzystać potencjał społeczności FLOSS – idea Biura Open Source NAC"

Sylwetki archiwistów

Mikuláš Čtvrtnik (Archiwum Narodowe w Pradze) omawia postać Terry Cooka, wybitnego kanadyjskiego archiwisty, zajmującego się m.in. teoretyczną stroną nadzoru archiwalnego, poprzez stworzoną przez siebie teorię wyboru/oceny dokumentów, zwaną macroappraisal (makroocena) (wdrożonej w praktyce w Narodowym Archiwum Kanady). Dla Terry Cooka najważniejszy w zasadzie proweniencji jest nie urząd twórcy i jego struktura organizacyjna, ale funkcjonalny kontekst powstania dokumentu. Punkt ciężkości pracy archiwisty powinien przesunąć się od obecnie panującego "co zawiera dokument" do "w jaki sposób i dlaczego dokument powstał." Archiwum, zgodnie z myślą postmodernistyczną, jest miejscem władzy,

przejawiającym się w tym, że to archiwiści mają władzę nad sposobem powstawania dokumentów, ich klasyfikowania, nazywania, selekcji oraz nad udostępnianiem. Jest to więc władza nad pamięcią zbiorową i wręcz tożsamością narodową.

ABC archiwisty zakładowego

Marek Konstankiewicz przedstawia Przegląd ważniejszych aktów prawnych regulujących zasady postępowania z dokumentacją (cz. XLVI), obejmujący akty prawne, które weszły w życie w okresie od 1 lipca do 30 września 2012 r.

Recenzje i omówienia

- "Glosarium wyrazów i zwrotów ze średniowiecznych źródeł pruskich", oprac. K. Kopiński, J. Tandecki, Toruń 2011, ss. XLIV, 416 (W. Mrozowicz),
- "Kalisz i region kaliski. 260 pytań i odpowiedzi, oprac. G. Schlender, Kalisz 2010, ss. 66 (A. Bestian-Zając),
- "Portret miasta. Architektura Kalisza w dokumentach archiwalnych, red. G. Schlender i J.A. Splitt, Kalisz 2010, ss. 315 (T. Chlebba)

Kronika

- Problematyka archiwalna podczas konferencji "Multimedia a źródła historyczne w nauczaniu i badaniach", Lublin, 18-19 października 2012 r. (M. Konstankiewicz),
- Sprawozdanie z działalności statutowej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Gdańsku w latach 2007-2012 (S. Flis),
- Sprawozdanie z sesji naukowej "Źródła współczesne w zasobach archiwów. Czy jesteśmy gotowi na nowe", która odbyła się 5 października 2012 r. w Archiwum Państwowym w Olsztynie (M. Adamska).

Hanna Staszewska (AP Poznań)